

Helsingin
yliopiston
Viikin
normaalikoulu
on yksi
maailman
UNESCO-
kouluista

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO – kulttuuriperintö ja maailmanperintö

- **UNESCO** on YK:n kasvatus- tiede- ja kulttuurijärjestö.
- Yksi Unescon tehtävistä on kannustaa ihmisiä pitämään huolta ihmiskunnan kulttuuriperinnöstä ja ylläpitää niistä luetteloita.
- UNESCO:n **maailmanperintösopimuksen** tavoitteena on turvata yleismaailmallisesti arvokkaan kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyminen.
- **Kulttuuriperintö** on menneisyydestä perittyjä **aineellisia** ja **aineettomia** asioita tai käytäntöjä, jotka heijastavat ihmisten arvoja, uskomuksia, tietoja ja perinteitä.
- Kulttuuriperintö voi olla esimerkiksi kirjallisuutta, taidetta, muistomerkkejä, luontokohteita, esi-isiltä ja esiäideiltä opittuja taitoja, tapoja ja tarinoita, ruokaa, jne.
- Kulttuuriperintö voidaan nähdä tärkeänä **maailmanperintönä**. UNESCO:n maailmanperintöluetteloon hyväksytään maailmanlaajuisesti tärkeitä asioita ja käytäntöjä.

Miten maailmanperintökohde valitaan?

UNESCO:n maailmanperintöluetteloon pääsy on osoitus kohteen **poikkeuksellisesta arvosta kansainvälisesti.**

Kohde on esimerkiksi tärkeä

- mestariteos
- esimerkki olemassa olevasta tai jo hävinneestä kulttuurista
- esimerkki tiettyä historiallista aikakautta edistävästä rakennustyypistä tai tietyn kulttuurin perinteisestä asutuksesta
- tapahtumaan, elävään perinteeseen, aatteeseen tai uskontoon liittyvä asia
- taiteellisiin tai kirjallisiin teoksiin liittyvä asia.

Uusista maailmanperintökohteista päättää vuosittain kokoontuva maailmanperintökomitea. Suomesta Unescon maailmanperintökohteiksi ovat päässeet esimerkiksi Petäjäveden vanha kirkko ja Suomenlinna.

Aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon pääsemisestä päättää puolestaan vuosittain kokoontuva aineettoman kulttuuriperinnön suojelukomitea. Suomi sai luetteloon saunaperinteen vuonna 2020.

Suomen maailmanperintökohteet

- UNESCO:n maailmanperintökohteiden luetteloon on päässyt seitsemän suomalaista kohdetta [UNESCO World Heritage Centre - World Heritage List](#)
- Suomen maailmanperintökohteista kuusi on kulttuurikohteita, yksi luontokohde:
  - Suomenlinnan merilinnoitus
  - Rauman vanha kaupunki
  - Petäjäveden vanha kirkko
  - Verlan puuhiomo ja pahvitehdas
  - Sammallahdenmäen pronssikautinen röykkiöalue
  - Struven astemittausketjun kuusi pistettä Suomessa
  - Merenkurkun saariston maankohoamisalue (luontokohde).

Katso lisää kohteista: [Etusivu | Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry \(maailmanperinto.fi\)](#) ja [Maailmanperintökohteet Suomessa \(museovirasto.fi\)](#)

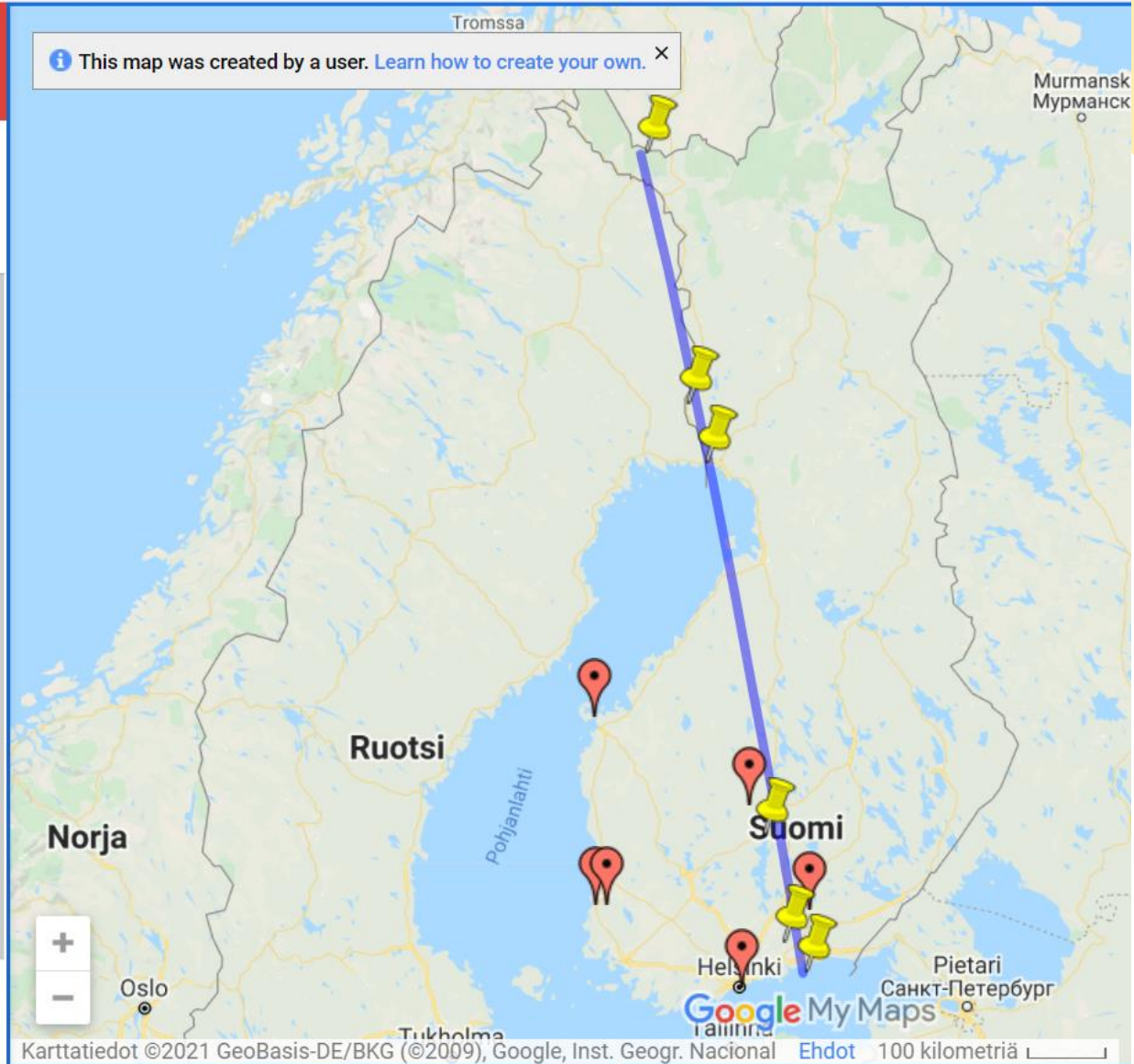
Katso video (20min): [Suomen seitsemän maailmanperintökohdetta | Elävä arkisto | yle.fi](#)

Lisämateriaalia, videoita: [Maailmanperintökohteet \(peda.net\)](#)

Nimetön taso

- Suomenlinna
- Vanha Rauma
- Petäjäveden vanha kirkko
- Verlan puuhiomo ja pahvitehdas
- Sammallahdenmäki
- Merenkurkun saaristo
- Stuorrahonaivi
- Oravivuori
- Aavasaksa
- Alatornion kirkko
- Porlammi
- Mustaviiri
- Struven mittausketju

Verlan puuhiomo ja pahvitehdas

UNESCO:n maailmanperintösopimuksen tavoitteena on turvata yleismaailmallisesti arvokkaan kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyminen. Verlan puuhiomo ja pahvitehdas nimettiin maailmanperintökohteeksi, sillä se on ainutlaatuinen ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä **vuosisadan vaihteen teollisuusmiljöö**. Lisäksi Verla on säilynyt lähes koskemattomana. Se toimii nykyisin museoalueena.

-
- **OPETTAJA:** Tervetuloa töihin tänne Verlan puuhiomolle ja pahvitehtaalle! Tämä puuhiomohan perustettiin tänne Kouvolaan veden äärelle jo vuonna 1872, mutta puuhiomomme paloi jo neljä vuotta myöhemmin. Onneksi perustettiin uusi tehdas ja saimme myös pahvitehtaan, mutta voi, sekin paloi ja tilalle rakennettiin loputa puuhiomo ja pahvitehdas, jotka muurattiin tiilestä. Se kestää! Pahvimme sai hyvän maineen ja sitä myytiin muihinkin maihin.

Tehtaamme siis menestyi, ja niinpäi Verlankosken rannoille syntyi kylä tehtaamme ympäristöön. Kylässämme on nyt vuonna 1900 upea yhdessä tekemisen meininki. Olemmekin kutsuneet teidät ideoimaan tänne, kuinka uusin pahvinvalmistuskoneemme toimii.

- **OHJE:** Kohta jaan teidän viiden henkilön ryhmiin, joissa saatte keksiä (turvavälejä noudattaen) uudenlaisen pahvinvalmistuskoneen. Millaisia osia siinä liikkuu, millaista ääntä se pitää? Saatte keksimiseen aikaa kolme minuuttia, ja sitten katsomme ja kuuntelemme, kuinka koneenne toimivat.

Lisätietoa: [UPM Verlan tehdasmuseo](https://www.upm.com/fi/verlan-tehdasmuseo)

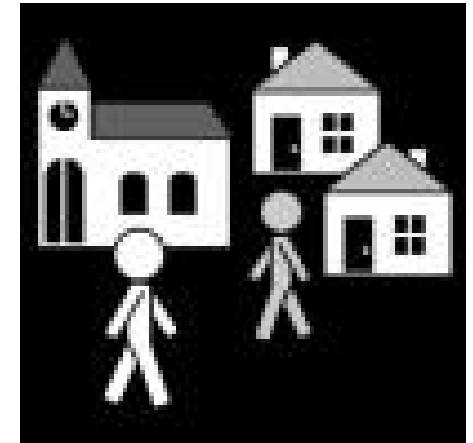
Keskeisiä käsitteitä

**puunjalostus,
puuraaka-aineen muokkaaminen**

yhteistyö

kyläyhteisö

Verla: työpiste luokassa

- Katsokaa video (3.59 min) [Verla | Suomen maailmanperintökohteet | TV | Areena | yle.fi](#)
- Katsokaa inspiraatiokuvia Verlastan [UPM Verlan tehdasmuseo](#)
- Taiteilkaa luokan yhdessä luokan oma tehdasalue Verlan tyyliin joko A) puuväreillä kaksiulotteisesti tai B) pahvista kolmiulotteisesti.
Päätäkää, kuka tekee/ketkä tekevät
  - tehdasrakennuksia punatiilestä
  - taloja tiilestä tehtaan ympärille
  - ihmisiä ja eläimiä
  - puita, pensaita, vesialue...
- Kootkaa alue ja ottakaa siitä valokuva. Kuva printataan ensi viikolla yhteiselle kulttuuriseinälle.

